

Pethő László

A KÖRÜLMÉNYEK EGYSZERŰEN SZERENCSEK VOLTAK

Beszélgetés Fritz A. Scheurer nyugalmazott jegyzővel, a Svájci Településszövetség szakértőjével.

- *Kérem bemutatkozásképpen ismertesse az Évkönyv olvasóival életpályáját !*

- Egy svájci kisvárosban Büren an Aare-ban nevelkedtem, majd Bielben kereskedelmi iskolában tanultam. Emellett mindig szívesen zenéltem, így a helyi fúvószenekar kürtöse lettem. Rövid idő múltán megduplázódott a munkám Bielben a polgármesteri hivatal könyvelője, a szomszédos Saufernben pedig a zenei egyesület (Musikgesellschaft) vezetője és a mezőgazdasági szövetkezet intézője voltam. Belemerültem a közélet szervezésébe, innen már szinte csak egy apró lépés következett és 1947-ben a falu jegyzőjévé választottak.

- *Ezzel végleg összekötötte sorsát a közigazgatással ?*

- Végeredményben igen. Habár a kezdetekben párhuzamosan tanultam az igazgatást és a zenét, az utóbbiból karmesteri végzettséget szereztem. A tanulás mellett a jegyzői feladatokat is végeztem, szorgalmas, kitartó és munkaszerető voltam, mint a legtöbb svájci. Haladtam és haladni akartam, s hat év múlva egy nagyobb falu Radelfingen jegyzője és anyakönyvvezetője lettem. Az 1400 lakosú településen nagyon sok kezdeményezőkéss ember lakott, velük együttműködve új iskolát építettem, javaslatomra rövidesen megoldottuk a faluban a vezetékes ivóvíz ellátást és ami semmivel sem kisebb gond a szennyvíz elvezetését is. Felfigyeltek rám és 1965-ben az akkor 3200 lakosú Wohlen jegyzője lettem és ezt a posztot töltöttem be 1988-as nyugdíjazásomig. Ez a városka Bern vonzáskörzetébe tartozik és hivatali évtizedeim alatt 9300 lakosúra duzzadt és nagyon sokat változott. A lakosság számának növekedésével párhuzamosan új igények jelentkeztek, új városházát építettünk, új városi adminisztrációt szerveztünk.

- *Magánéletében is ilyen sikeres volt ?*

- 1948-ban kötöttem először házasságot, melyből két fiam és egy lányom származott. 1978-ban újra megházasodtam, egy magyar asszonyt vettem el.

- *Mit tudott addig a magyarokról és miben változott a véleménye közvetlen tapasztalatokat szerezve ?*

- A zenélés kapcsán hamar megismertem Liszt, Brahms, Bartók és Kodály nevét, akiket igen sokra tartottam. A különleges hangulatú cigányzene kedvelésébe már közvetlen tapasztalataim is belejátszottak. A cigányzenészekben egyébként rendkívül tehetségeket ismertem meg. Emlékezetes élményem még 1956, amikor megannyi együttérző svájccal egyetemben magam is tevékenyen segítettem a szerencsétlen, hazátlanná vált menekülteken. Házasságom révén újabb, immár személyesebb tapasztalatszerzésre nyílt alkalmam. Összeházasodásunk óta évente egyszer-kétszer eljöttünk Magyarországra, meglátogattuk a Kunságban élő rokonokat. Magam számára azt szűrtem le, hogy mi hegyek közé beszorított svájciak nehezen oldódnak fel, nemigen adjuk ki érzelmeinket. Ezzel szemben a síkságon élő magyarok szíve nyitott, egyenesen szenvedélyesek.

- *Mennyire befolyásolták későbbi tevékenységét az Ön "magyar érzelmei" ?*

- Miként ez az előbb elmondottakból kiderül, nem maradhattam közömbös. Nyugdíjazásom után bekapcsolódtam a Svájci Településszövetség (Gemeindeverband) munkájába. Amikor Svájci Államszövetség döntött a kelet-európai országok részére biztosítandó segélyprogramról, akkor ebben való tevékeny részvételre kértek fel a szövetség útján. Nekünk a Bern kantonnak egy délcseh régióval alakítandó kapcsolatok gondozását ajánlották, de én rövid idő múlva "átkértem" magam magyar területre.

- *Miből állt, miként szerveződött az ún. keleti segélyprogram ?*

- 1991 őszén látogattunk először Magyarországra a Svájci Nagykövetség és a magyar Belügyminisztérium szervezésében. A svájci küldöttség a Településszövetség elnökhelyetteséből, egy fejlesztési tanácsadóból, a tolmácsszerepet betöltő feleségemből és belőlem állt. Baranyába, Nógrádba és a Jászságba vittek el bennünket, ahol a helyi polgármesterek ismertették a települések és a térség gondjait. Akkor találkoztam először a gyorsbeszédű jászfényszarusi polgármesterrel Győriné dr. Ceglédi Mártával, dr. Boros Dezsővel és másokkal. Némileg meglepődtem, mert olyan problémákkal: a szennyvízelvezetés és a földgázellátás megoldatlanságával, a telefonhálózat hiányával kellett szembesülnöm, amit nálunk 25-50 éve sikerült megoldani. Az első látogatást újabbak követték. Egyre jobban megismerkedtem a térségek problémáival, előadásokat tartottam és otthon összeállított kérdőívek kitöltésével részletes adatokhoz jutottam.

- *Ezt akkoriban nagyon sok nyugati szervezet megtette, az eredmény, a hozadék azonban mégsem nevezhető mindig pozitívnek. Miben rejlett az Önök sikere ?*

- Elsősorban talán a kitartással, körültekintéssel és szakszerűen végzett munkának. Magam ebben az utóbbi három évben ötször jártam Magyarországon és a szövetségtől kapott levél- és postaköltséget leszámítva semmiféle térítést sem vettem fel. Feltétlenül hozzájárult az eredményekhez az is, hogy a Jászságban a Papp Zoltán vezetésével dolgozó szakembergárdával együttműködve nagyon hamar megtaláltuk és körvonalaztuk azt a problémát, amelyben kölcsönösen érdekeltek lehettünk. Legvégül pedig a zene is segített.

- *Az utóbbi több mint meglepő. Hogyan függ össze egymással a zene és a telefonfejlesztés ?*

- A muzsikához való kötődésemről már beszéltem, mindig aktív zenész voltam. 1984 óta kürtösként tagja vagyok a Svájci Telefonszövetség (PTT) fúvósötösének és szimfonikus zenekarának. A fúvósötös minden nagyobb ünnepen szerepel. Többek között állandó közreműködője a decemberi közgyűlésnek, amelyen miniszterek, igazgatók, szóval "mindenki" ott szokott lenni. Nos én az egyik szünetben elcsíptem Trachsel elnök-vezérigazgató urat és röviden előadtam a jászsági telefonfejlesztéssel kapcsolatos elképzelésünket és segítségét kértem a megvalósításhoz. Az elnök közbenjárására felgyorsultak az események, a TELECOM is bekapcsolódott, sokszor konzultáltunk Várszegi Leventével, aki szintén szíven viselte ezt az ügyet. Végül sokak közreműködésével 1992. december 12-én létrejött a JÁSZ TEL Rt. Innen úgy gondolom már nagyon sokan ismerik a történetet.

- *1995-ben megszólalnak a JÁSZ TEL telefonjai, Jászberényben felavatják a székházat. Készül Ön valamilyen formában erre az eseményre ?*

- Szeretnék ott lenni a fúvósötössel és kezet szorítani azokkal, akik a térség fejlesztéséhez nélkülözhetetlenül szükséges telefonhálózat megteremtéséért tettek valamit.

Bern, 1995. január